

Handläggare
Erik Lokka Hollander
08-508 260 10**Till**
Trafiknämnden
2016-05-19

Anpassningar av ytvägnätet efter Norra länkens öppnande avseende ombyggnad av busshållplatser vid Östra station. Genomförandebeslut.

Förslag till beslut

1. Kontoret föreslår att Trafiknämnden godkänner förslaget och ger kontoret i uppdrag att genomföra föreslagna åtgärder till en uppskattad utgift om 7,0 mnkr.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefMattias Lundberg
AvdelningschefCamilla Byström
Enhetschef

Sammanfattning

Öppnandet av Norra länken har inneburit en avlastning och minskad biltrafik på befintliga gator och vägar i ytvägnätet, exempelvis Lidingövägen och Valhallavägen. Samtidigt växer Stockholm. För att Stockholms trafiksystem ska fungera effektivt måste andelen resor som görs med personbil minska. Fler måste gå, cykla och åka kollektivt. Gatumiljön måste få fler kollektivtrafikkörfält, fler cykelbanor, färre parkeringsplatser och bättre förutsättningar för de gående.

Trafikkontoret
TrafikplaneringFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 260 10
Växel 08-508 272 00
erik.hollander@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Mot bakgrund av detta har kontoret på delegation genomfört ett antal åtgärder längs Valhallavägen för förbättrad framkomlighet för kollektiv- och cykeltrafiken under 2015. Exempel på åtgärder som genomförts är:

- Kollektivtrafikkörfält på Valhallavägen mellan Odengatan och Sturegatan och mellan Lidingövägen och Drottning Kristinas väg.
- Kollektivtrafikkörfält på Lidingövägen i sydlig riktning mellan Fiskartorpsvägen och Valhallavägen.
- För att underlätta för lokal cykeltrafik längs Valhallavägen har ett cykelfält anlagts, på västra sidan mellan Odengatan och Grev Turegatan och på östra sidan mellan Drottning Kristinas väg och Odengatan.

Genom att biltrafiken på Valhallavägen minskat efter att Norra Länken öppnats har utrymme för att förbättra utformningen av hållplatserna vid Östra station skapats. För att ytterligare förbättra framkomligheten för bland annat stombusslinje 4 och därigenom förkorta restiden och öka pålitligheten föreslås att hållplats Östra station byggs om. Ombyggnationen medför bland annat bättre byten för resenärer mellan buss och tunnelbana/Roslagsbana, förlängning av kollektivkörfält förbi Drottning Kristinas väg och en cykelbana förbi hållplatsen på södra sidan av Valhallavägen. Åtgärderna har kostnadsbedömts till ca 7,0 mnkr.

Bakgrund

Öppnandet av Norra länken har inneburit en avlastning och minskad biltrafik på befintliga gator och vägar i ytvägnätet, exempelvis Lidingövägen och Valhallavägen. Samtidigt växer Stockholm. För att Stockholms trafiksystem ska fungera effektivt måste den andel av resor som görs med personbil minska. Fler måste gå, cykla och åka kollektivt. Gatumiljön måste få fler kollektivtrafikkörfält, fler cykelbanor, färre parkeringsplatser och bättre förutsättningar för de gående.

I november 2013 godkände trafik- och renhållningsnämnden förslag till inriktning för anpassning av ytvägnätet efter Norra länkens öppnande. Vidare beslutades att ge trafikkontoret i uppdrag att ta fram underlag för genomförandebeslut avseende framkomlighetsförbättrande åtgärder för kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik på Valhallavägen och Lidingövägen.

Mot bakgrund av detta har kontoret på delegation genomfört ett antal åtgärder längs Valhallavägen för förbättrad framkomlighet för

kollektiv- och cykeltrafiken under 2015. Exempel på åtgärder som genomförts är:

- Kollektivtrafikkörfält på Valhallavägen mellan Odengatan och Sturegatan och mellan Lidingövägen och Drottning Kristinas väg.
- Kollektivtrafikkörfält på Lidingövägen i sydlig riktning mellan Fiskartorpsvägen och Valhallavägen.
- För att underlätta för lokal cykeltrafik längs Valhallavägen har ett cykelfält anlagts, på västra sidan mellan Odengatan och Grev Turegatan och på östra sidan mellan Drottning Kristinas väg och Odengatan.

Föreslagna åtgärder

Genom att biltrafiken på Valhallavägen minskat efter att Norra Länken öppnats har utrymme för att förbättra utformningen av hållplatserna vid Östra station skapats. Ombyggnaden av hållplatserna kommer ytterligare förbättra framkomligheten, korta restiden och öka pålitligheten för bland annat stombusslinje 4 i enlighet med stadens arbete om att öka busstrafikens medelhastighet och pålitlighet. Ombyggnaden kommer också medföra att bytet mellan buss, tunnelbana och Roslagsbanan förbättras. Den minskade biltrafiken medger också utökning av kollektivkörfält i anslutning till Drottning Kristinas väg. Hållplats Östra station trafikeras idag av linje 4, 67, 72 och 73.

Befintliga förhållanden

I västlig riktning finns ett hållplatsläge öster och ett väster om Drottning Kristnas väg. Det östra läget trafikeras av linje 4, 72 och 73. Resenärer som använder denna hållplats och som ska byta till och från tunnelbana eller Roslagsbanan behöver korsna gatan vid signalregelrat övergångsställe. Busstrafiken är i korsningen med Drottning Kristinas väg separerad från biltrafiken med en egen signal i korsningen. Detta för att bussar ska ha möjlighet att köra in i allén efter Drottning Kristinas väg. Denna lösning medför en ökad väntetid för busstrafiken.

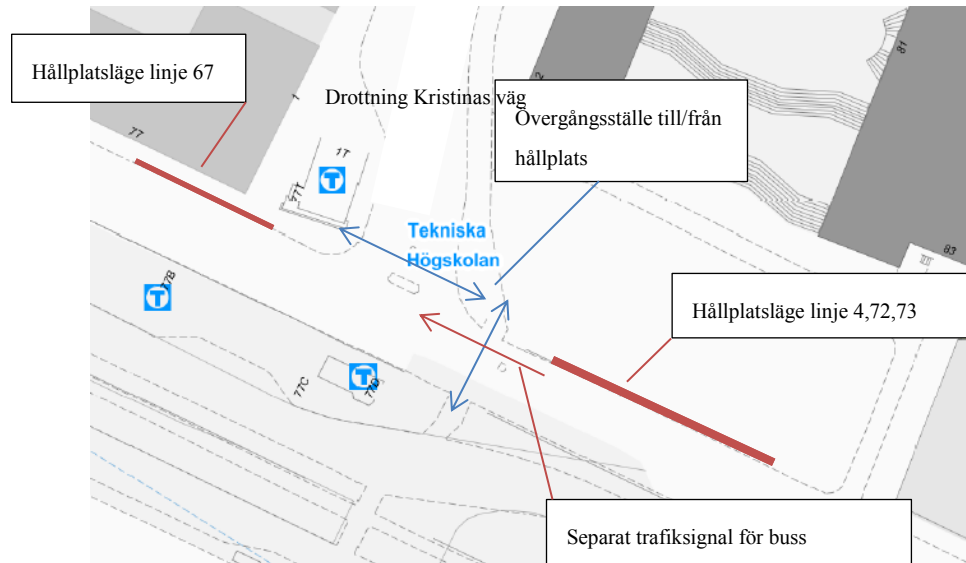

Bild 1: Dagens utformning norra hållplatsen

I östlig riktning är hållplatsen placerad direkt öster om Uggleviksgatan. Hållplatsen ligger i nära anslutning till entrén till Engelbrektskolan. Gångbanans bredd är smal och avståndet till körbanan framför entrén till skolan är kort varför staket har satts upp för att hindra att barn springer ut i körbanan. Efter Danderydsgatan finns ytterligare ett hållplatsläge som används av direktbussar från Norrort.

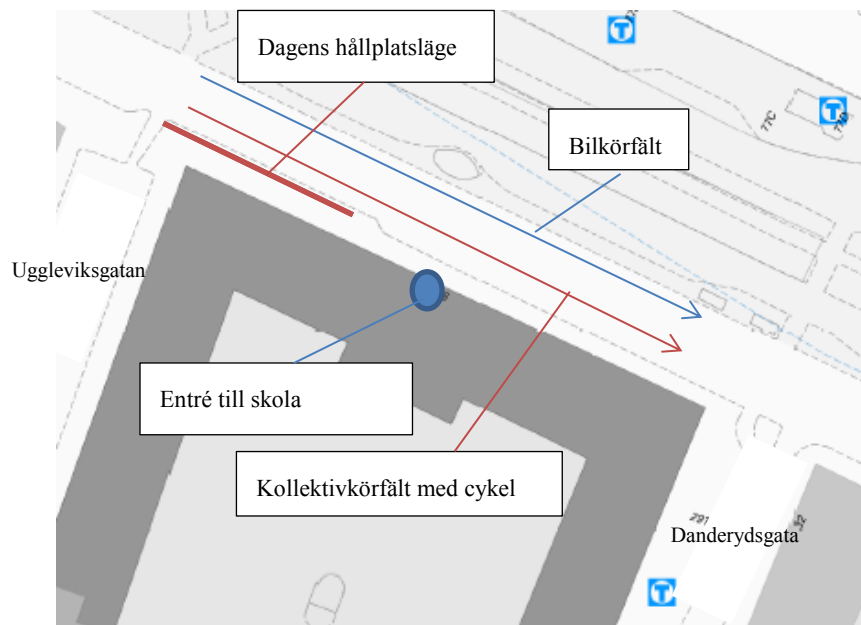

Bild 2: Dagens utformning södra hållplatsen

Förslag till ombyggnad

Hållplatsen Östra station byggs om i båda riktningar. För det norra hållplatsläget förlängs den befintliga hållplatsen efter Drottning Kristinas väg så att den kan inrymma de bussar som idag stannar på det östra hållplatsläget. Hållplatsen breddas för att inrymma väderskydd samt yta för väntande resenärer. Flytten möjliggör att kollektivkörväg på Valhallavägen kan förlängas förbi Drottning Kristinas väg och att den signalsluss som idag finns för bussen före Drottning Kristinas väg kan tas bort. Dessa åtgärder kommer att förbättra bussens framkomlighet. Det östra hållplatsläget kommer att behållas och användas av linje 67. Resenärerna kommer att få en bättre koppling till tunnelbanan och Roslagsbanan eftersom de inte längre behöver passera över det signalreglerade övergångsstället över Drottning Kristinas väg.

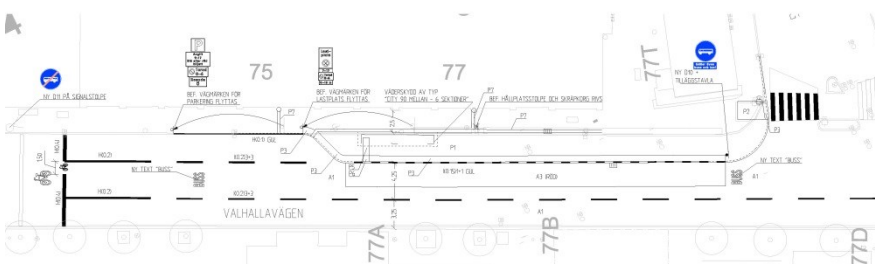

Bild 3: Föreslagen utformning för det norra hållplatsläget

Även den södra hållplatsen förlängs och byggs ut. Genom att hållplatsen byggs ut skapas utrymme för att bygga en cykelbana förbi hållplatsen vilket ger en höjd standard för cyklister och konflikten mellan cyklister och bussar som ska angöra hållplatsen försvinner. Utbyggnaden ökar också säkerheten framför skolans entré eftersom avståndet till körbanan ökar. Genom att hållplatsen flyttas närmare Danderydsgatan förbättras också kopplingen mellan busshållplatsen och tunnelbanan. Förlängningen av hållplatsen medger att fler bussar kan angöra hållplatsen och att hållplatsen för direktbussar efter Danderydsgatan kan tas bort. Utbyggnaden medför också att övergångsställena över Valhallavägen kan kortas vilket underlättar för gående som ska passera över gatan.

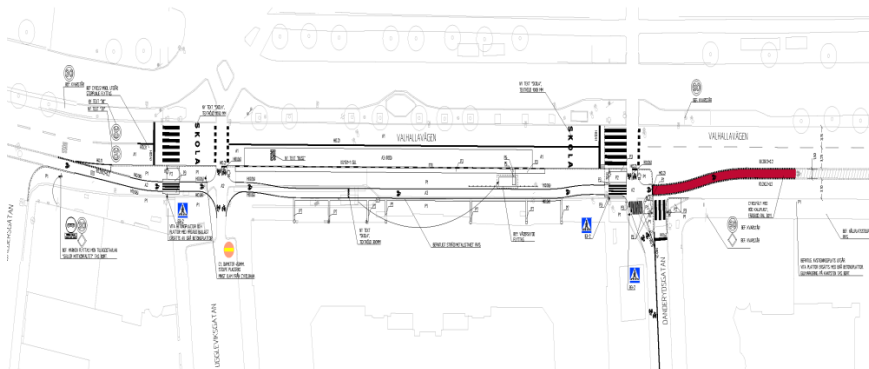

Bild 4: Föreslagen utformning för det södra hållplatsläget

Ärendets beredning

Utredningen av anpassningar av ytvägnätet i samband med Norra länkens öppnande och förslag till ombyggnad av hållplatserna vid Östra station har skett i samarbete med olika enheter på trafikkontoret. Även Trafikförvaltningen och Keolis har deltagit i arbetet.

Tidplan

Ombyggnaden av hållplatserna planeras att påbörjas under sommaren 2016 och vara färdigställda under året.

Ekonomi

Utgiften för genomförandet av åtgärderna har kostnadsuppskattats till 7,0 Mnkr fördelat enligt nedan.

- Projektering, projektledning	0,5 Mnkr
- Ombyggnad busshållplatser	6,5 Mnkr
Summa	7,0 Mnkr

För åtgärder med ombyggnad av busshållplatserna har medel från statlig medfinansiering erhållits om ca 1,0 Mnkr.

Åtgärderna bedöms kunna inrymmas inom gällande investeringsbudget.

Drift- och underhållskostnaderna bedöms inte påverkas nämnvärt av åtgärderna.

Analys och konsekvenser

Måluppfyllelse

Staden har flera strategier och mål som är relevanta för anpassningarna av ytvägnätet efter Norra länkens öppnande.

Framkomlighetsstrategin

Framkomlighetsstrategin tar sin utgångspunkt i stadens översiktsplan Promenadstaden och kan ses som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Strategin har tagits fram för att möta de utmaningar som Stockholms snabba befolkningstillväxt innebär, och ger principer för hur stadens vägar och gator kan transportera fler människor och mer gods på samma yta som i dag, utan försämrad reskvalitet. Detta genom att prioritera de kapacitetsstarka färdmedlen – kollektivtrafik, gång och cykel. De föreslagna åtgärderna bedöms bidra till att uppnå flera mål i strategin.

Cykelplan 2013

I stadens cykelplan ingår Valhallavägen och Lidingövägen som pendlingsstråk. Pendlingsstråk ska vara till för alla och möjliggöra för cyklister med olika hastighet att känna sig trygga. Stråken utmärks av god framkomlighet på cykelbanor eller cykelfält som medger omcykling.

Framkomlighet

Genom att kollektivkörfält har skapats har busstrafikens framkomlighet förbättrats. De reserverade körfälten medför också att restidsvariationen minskat vilket gett en förbättrad regularitet i busstrafiken, vilket ger kortare väntetider och att fler får sittplats. Tillskapandet av cykelfält och cykelbanor har framförallt underlättat för det lokala cyklandet längs med Valhallavägen. Den avlastning av biltrafiken som Norra Länken medfört innebär att framkomligheten för kvarvarande biltrafik på Valhallavägen inte påverkats nämnvärt av att bilkörfält har reserveras för kollektiv- och cykeltrafik.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att nämnden godkänner förslaget och ger kontoret i uppdrag att genomföra föreslagna åtgärder till en uppskattad utgift om 7,0 mnkr

Slut

Bilagor

1. Bilder på utformningsförslag